Իսթանպոլ իչին սէնէվի
ղըյմէթի 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »

Թաշրալար իչին բօսթա
խարճըթը ըլավէ օլարագ,
Սէնէվի գըյ. 12 մէճիտ.
6 այլըգ 6 »
3 այլըգ 3 »

Վըլուէն նիւսխէմիզ սա-
թըլըր իքի փարայա։

Մանզումէի Էֆքեար

1878 ՓԵՏՐՎԱՐ 11
ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ

ՄԻՒՆԱՑԻՒ ԵՐՋԻՒԵԱՍ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՇՈՒՊԱԹ (ՓԵՏՐՈՒԱՐ) 23

1295 ՍԷՖԷՐ 20
Նօ. 3677

Իլանաթըն պէհէլի սաթըրը 1 ինճի սէֆա 3, իքինճի սէֆա 2, յիւնճիւ վէ սայիր սէֆալար իչին 1 ղր. Իլան օլունաճագ ... սաթըրը 5 ղր.
Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթաա Բէհճէթ ... վագը Նր. 4 ... Կարապետ Էֆէնտիյէ ... սալ քըլընմալը տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտրա, 21 փեպրվար

Մէպուսան մէճլիսինտէ մալիէ նազըրը սըր Սթաֆորթ Նօրթքօթ տէտի քի, «Րուսիա իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի, նէ Կէլիպօլու նիմ ճէզիրէսինէ, նէ Պուլաիր, վէ նէ տէ Չանագ գալէա պողազըընըն Անատօլու սահիլինէ ասքէր սօգմամաղը թաահիւտ իթմիշլէր տիր.»

Լօրտլար մէճլիսինտէ լօրտ Տէրպի, գօնֆէրանսըն Պատէն Պատէնտէ իճթիմա իյլէմէսի սուրէթի գաթիէտէ գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղունու, վէ Ավուսթրիա տէվլէթի, գօնֆէրանսըն մարտ այընըն իլք հաֆթասընտա իճթիմա իյլէմէսինի արզու իյլէտիյինի պիլտիրմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ահվալը հազըրէ կիթտիքճէ աչըգլար օլաճագ եէրտէ, իքի կիւն տիր տահա վիեատէ գարըշըգ կէօրիւնիւեօր։

Գաթի պիր սուլհ իմզալանմագ վագթի եագլաշտըգճա, Րուսիանըն մէթալիպի տէ արթըյօ՞ր մու, եօգսա, նասըլ քի իհթիմալտէն տիր, պու շարթլարըն քէաֆֆէսի մէթարքէնին ագտ օլունտուղու զէման, գաթէն վազ օլունմո՞ւշ մու տուր, պուլունտուգլարը թաշարրի իթմէկիզ, անճագ, տէվլէթի Ալիէնին շիմտի հալի նէ տէրէճէ միւշքիւլ տախի օլսա, մէզքիւր շարթլար տէվլէթի միւշարիլէյհա իչին գապուլ օլունուր շէյլէր օլմատըղընը քէմալի թէէսսիւֆլէ թաստիգ իտէրիզ։

Փօլոնեա պէրաալէր, կէրէք տէվլէթ վէ կէրէք ումում էֆքեարը մախսուսէ հազգընտա զաէֆթէ միւքթատիր պուլունանը չու հալէ, պիր ան էվվէլ խիթամ վերիլմէսինի տէ արզու իտէրիզ, վէ պու սըրատտա ճիւզի պիր իմթիյազնըղըն էսէրի ըլէ մէյտանա չըգարմագ իսթէմէյիզ։ Հալ պու քի պիր հիւսնի իթթիֆագըն իմքեան վէ եսասը աուտէի իրքեանը հազըրլամագ պուլունուլտուղու ... գանն իտէրիզ։

Պէյօղլու ղազէթալարընտան պիրի, բէնիւզ տէմպիս կիւնքի Նիւսիխէսինտէ, պիր խայլի կիւնտէն պէրու ճէրէեան իտէն պօրսա թէրէօտիւլարընը, էնինի պիր մալիւմաթ մագամընտա նէշր իյլէմիշ տիր։ Հազըրդա մասում չու տուր քի, տէվլէթի Ալիէ իլէ Րուսիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագը թէտաֆիյի վէ թէտարրիւզի մէվճուտ օլսա, գաթէն մէթարքէնին մէմնուիէթի Գըզանլըգտա վէ Էտիրնէտէ կէօրիւլտիւ, տէվլէթի Ալիէ մուրախխասլարը թարաֆընտան իմզա օլունմուշ իտի։ Նամըգ բաշա հազրէթլէրինին գավթիւն բէօյլէ իթտիֆագը չու զաթ, գանն իտէրիզ քի Րուսիա մուրախխասլարը թարաֆընտան իշար իտիլմիշ, վէ էկէր պու խուսուսա գապուլ օլունմուշ իմիշ, տիւքէր շարթլարտան պաշգալարը թամամ իտէճէք իմիշ։

Միւսալէհանէ գաթինին միւզաքէրէսի իչին էհէմմ օլան մէզգիւր շարթըն բէտէլի էսասլարը թահզըգ իթմէքլիկ պուրաճըգտա հաճէթ կէօրմէյիզ, ֆագաթ պու կիւնքի կիւն մէզգիւր շարթ էնինէ մէյտանա կէլմիշ տիր։ Վագըա Րուսիա տէվլէթի մէզգիւր շարթըն միւճէրրէտ գապուլ խահիմէսինի թալէպ իտէմիյ, լաքին տէվլէթի Ալիէ օլ պապտա բէտէլ ճէվապընա օլտուղճա, Րուսիանըն տախի տիւքէր շարթլարընտան զիւասէ մէզգիւր շարթ հազգընտա իսրար իյլէմէսի իհթիմալտէն պէյիտ օլմազ։

Գըլըճ Րուսիա տէվլէթինին, տօնանմայի հիւմայունունուն քէնտիսինէ թէրքինի ...

Թալէպ իթմէզ, մէզգիւր ըլէ թէմ գէէն նէզինին արզուսու, Րուսիանըն Գարատէնիզտէ Օսմանլը տօնանմասը իլէ մուվաֆիգաթ իթմէսինի, պու թանզիմ իլէ պու Րուսիանըն Պալթըգ տէնիզինտէ Օսմանլը տօնանմասը իլէ մուվաֆիգաթ իթմէսինի, պու ... Թափանթըլայի կէօրմէկ իթտիլայի ... տէնիզինտէ ... Թաշա ... Թափալաթ, Թաշաֆի, Րուսիանըն Օսմանլը էսքէրտէն ... տէնիզինտէ ... էթմէի տ...

Րուս օրտուս մէրքէզինին Այ-Սթէֆանօսա թէճաւիւզի թէվաթիւրըլէնա կէլինճէ, պու տա իհթիմալ տըր քի, ժէնէրալ Իգնաթիէֆին Էտիրնէտէ միւլագաթ իթտիքի ատէմլէրէ, Րուսիա տէվլէթի Իսթանպոլա կէլմէմէքլիկէ մուվաֆագաթ իթմէ պիլէ, սուրաթի Այ-Սթէֆանօսա իմզա իտիլմէսի խուսուսընտա իսրար իյլէճէք տիր տէեու, աչըգտան աչըգա վագը օլան իֆատէսի իւզէրինէ միւէսսէս տիր։

Պունտան պաշգա միւշարիլէյհ Րուսիա մուրախխասընըն չու իֆատէսինէ, եանի մըգտարը հէնուզ գարարլաշտըրըլմըշ օլմայան թազմինաթը հարպիէնին թէքմիլէն իթասընա տէկին, Րուսիա հիւքիւմէթինին քէնտի ասքէրինի, շիմտի եէտի խըթթըյասընտա պուլունան արազիի Օսմանիէտէն չըգարմամագ թասավվուրընտա օլմասընա պագըլըր իսէ, չու հալտէ Իսթանպոլ չէհրինին էթրաֆընտա պուլունագ ճիւզի մըգտար արազի գալմըշ օլաճագ տըր, վէ չու հալին նէ գատար վագըթ տէվամ իտէճէքինի թախմինէ գուտրէթիմիզ ճայիզ տէյիլ տիր։

Խուսուսըպու կէլին շարթլար գապուլ օլունաճաքը մի։

Թէքրար տէրիզ քի, պիզ նէ՛ քիմսէյի մուխալիֆէթէ վէ նէ՛ պիր կէօնի ատէմի իսթիղնա թաւսիյէ վէ թէշվիգ իթմէզիզ, անճագ չու աթիտէքի էֆքեարը պէեան իթմէքլիկէ քէնտիմիզի մէճպուր գանն իտէրիզ. չէօյլէ քի,

Պու շարթլար, հիւքիւմէթի Օսմանիէտէ իչին պիր գաթլ ու Թէքէֆ իլամը տիմէք օլունաճագ, ըլմէյիզ քի նէ՞ սիւլէյ մէյանի հիւքիւմէթի միւշարիլէյհա պէյլէ պիր իլամը իմզա իտէճէք տիր։ Անճագ քէնտիսինէ վագը օլան ձայր իմթիյազլարընտա նէ Էվրոպանըն չանիւ թուեթարագ, միւսաֆիէթին սի Թարաֆ պիր մէյլէ իթթիֆագ իյլէտ տահա նէվիյա օլմա՞զ մը, մասամ քի մուխաալէֆաթը սուլհէ միւնասէպէթլիտ, հիւքիւմէթի միւշարիլէյհա քէնտի իչին, սիլահլարընը տախի հէման բնաիրմիշ օլտուղունտան, պու քիւնքի կիւն պունտան պաշգա եօլ տախի օլմազ։ (Իսթանպոլ)

— Րիվաեէթէ կէօրէ, Ինկիլթէրրա տօնանմասը, Թուզլատան գալգարագ իքինէ Պէօյիւք ատա ճիվարընա լէնկէրէնտազ օլմուշ տուր։

— Իւստրիճէէ նազըրը տէվլէթլու Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրինին պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրիսատէթէ ավտէթ իտէճէքի խէպէր վերիլմիշ տիր։

— Մ. Օնու բէնտէճէսինին կիւնիւ աղշամը Քըրըմ մախսուսէ իլէ Տէրիսատէթտէն Էտիրնէյէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Միւմաիլէյհ միւսիւ Օնու, հարէքէթինտէն աղտէմ, պաշ վէքիլ վէ խարիճիէ նազըրը վէքիլի հազրէթլէրի իլէ ուզուն ուզատըյա միւլագաթ իյլէմիշ տիր։

— ժէնէրալ Կուրգօ սալը կիւնիւ Էտիրնէյէ վասըլ օլմուշ տուր։

— Այըրըն վալիսի սաապըգ տէվլէթլու Սատըգ բաշա հազրէթլէրի պու սէֆա Տէրիսաատէթէ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

— Րուսիա ասքէրլէրի, պիր մուհարէպէտէ գալիպ իթմիշ օլտուգլարը պիր խայլի իւզիւք գայիմէնին գըյմէթինի պիլմէքէրէք, Էտիրնէտէ պիր չարշը մէճիտիէյէ գատար սաթըլարագ խասթէր օլան Էտիրնէ գօմանտանը, գանըն ասքէր նէզտինտէ գայիմէ վար իսէ, մէրքէզ իլէ ալ իւզէրինէ մուամէլէ իտիլէճէքլէրի իլամ օլունուր իմիշ։

— Միւնհասըրըն տէնիզին եօլլարը վէ միւնհասըրըն ... Այ-Սթէֆանօսէ ...

— Միւհաճիրլէրին էօթէտէ պէրիտէ պու-դամընա տէվամ օլունմագտա տըր։ Պէնճէնիւ կիւնիւ Արալօն նամ Ավուսթրիա վափուրու Իզմիրէ կէօթիւրմէք իւզրէ միւհաճիրին իլէ հարէքէթ իյլէմիշ միսիլլու, Մէճիտիէ վէ Սուլթանիէ վափուրլարը տախի միւհաճիրին թաշըմաք իւզրէ Սիրքէճի էօնինէ կէլմիշլէր տիր։

— Վագըթ ղազէթասընըն րիվաեէթինէ կէօրէ, Այ-Սթէֆանօսա կէթիրիլմիշ թաամվուր օլունտուղու մէրքէ պուլունան պէշ եիւզ նէֆէր Րուսիա ասքէրի, սիլահընըղ կէլէճէք, վէ սիքքէ պիր րիվաեէթէ կէօրէ, Այ-Սթէֆանօս իլէ Չէքմէճէ արասընտա պուլունաճագ իքի Րուսիա Ֆըրգասը արասընտա պիր Ֆըրգա ասքէրիմիզ պուլունաճագ իմիշ։

— Րումէլի շէմէնտէֆէրլէրինին պիրինճի միւտիւրու Մ. Պիւլման թարաֆընտան Չօրլուտա պուլունան Րուս ժէնէրալըյլա գապիլէտանընա պու կիւն պիր գիւմրագ թէրքինէ, տէրին կիճէ օրտտա պիր թազըմ լէվազիմ վէ սուֆրա թազըմլարը կէթմիշ տիր։

— Շուրայի տէվլէթ րէյիսի վէ Խարիճիէ նէզարէթի ճէլիլէսի գայմագամը Աարիֆ բաշա հազրէթլէրի տիւն Պէյօղլունտա կիտէրէք, տիւէլի չէհիտլիքլէրինէ ալիւֆէրամընտա պուլունտուղունուն տեաթէյի վերիլմիշ տիր։

— Եապընքի բազար կիւնիւ միւթէվէֆֆա տօզուզունճու Պիւս Բարա հազրէթլէրինին րուհու իչին Պէյօղլունտա Սանթա Մարիա քիլիսէսինտէ միւմթիրեէն Հասունեան գամինտէ Աստուաձածին քիլիսէսինտէ միւքէմմէլ սուրէթտէ գուտտասը շէրիֆ թագտիմ օլունմուշ, ձայր մէհթէրանէ կէլիր, Անթի Հասունեան գամինտէ թագտիմ ձիվարլարընտա Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ տախի, սայր մագսուտլարը միւնթազամ սուրէթտէ գուտտաս թէրիֆ թագտիմ գըլընմաճագ տըր, վէ չու վէֆաթէ մէրասիմի վագը օլմըշ իտի, իքի թարաֆ տախի Փիվասլարը թէշարիֆատ կէօրմիւշ տիր։

— Ալաֆրանկա փետր. 10 թարիխլիյէ Րուսիա խարիճիէ նէզարէթի թարաֆընտան տէվլէթի միւշարիլէյհանըն Պէրլին, Վիէննա, Բարիզ, Լոնտրա վէ Րոմա սէֆիրլէրինէ կէօնտէրիլէն վէ սուրէթի Աժանս ժէնէրալ Րիւս նամ ղազէթատա կէօրիւլէն թաահրիրաթըն սուրէթի տիր։

«Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Տէրիսաատէթ մուղիմ օլան սէֆիրինին պու պապտա թէլէպիլէ, պաղամատա թաշարրիֆ իթմէսի պիր տէյիշ ֆիքրին աքսինա սիլ իթթիֆագ, Ինկիլթէր տէվլէթի պէյանըն ճանիպին վէ եանէ ճանիպին թէրթիպ թէպաաէ ...»

— Մէճլիսի մէպուսան Ինկիլթէրրա տէվլէթի ...

Մէզգիւր ղազէթա, պու պապտ կէօրիւն հազըրլարը ...

ՏՕՆԿՐԷ

Սուաա ղազէթասընըն էֆքեարընտա, գօնկրէ էկէր իճթիմա իտէր իսէ, հէչ պիր մէսէլէյի հալլ իտէմէյէճէք տիր. չիւնքի օրասա թանզիմ թէշէքքիւրէ ալընաճագ միւնաֆի պէյանինտէ իճթիմա հուսուլի միւմքին տիր։ Գօնկրէնէ տահա օլմագ իհթիմալի օլանլար այընտա, չինքի կէօրիւնիւր, Գօնկրէնին իճթիմասընա մէճպուր իտիւ ...

քէնտիսի տիր։ Գօնկրէնէ տախի օլմագ իչին տահա օլունան էնտաշէ տէվլէթլէրին իչինտէ իքի տէվլէթ վար տըր քի — Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա — Բարիս աhտնամէսինէ տայր հէք ձահրիխթ վիրտիքլէրի եօգ տըր։ Ւէօյլէ իքի տէվլէթ տէ, եանի Րուսիա իլէ Ալմանիա, Էվրոպա տիփլօմաթլարընըն միւթալէասը իճթիմաիլէրինի տահա իթմէմէկտէ տիր։ Գօնկրէնին իճթիմաինի արզու իթմէքտէ Ինկիլթէրրա իլէ տէվլէթի Ալիէտէ տիր։ Ավուսթրիա տէվլէթի տախի գօնկրէ թէքլիֆինի գապուլ իթմիշ իսէ տէ, օլ պապտա պէյլէ պիր գօրգու իչինտէ տիր։ Գօնֆէրանս իսէ Պէրլինտէ իճթիմա իթսին, իսէ պաշգա պիր եէրտէ, քէնտի հիւքիւմէթինէ իճալէ օլունաճագ օլան միւզաքէրէյի տէ հալլ ու թէսվիյէ իտէմէյէճէքլէր տիր. զիրա մէմլէքէթ օլունմագ քի Րուսիա տէվլէթի Ֆիւթուհաթըն մէյվէսինի ալմագտան վազ կէչմէզ։ Իթթիֆագ հաալէ օլմագ իչին, պօղազլարըն մէսէլէսի մէյլէ սէֆալէ, Սըրպիստանըն իմթիյազը, Պօսնա վէ Հէրսէկին միւխթարիէթի, վէ սայիրէ ասլա օլան չարթլար Րուսիանըն բրօքրամընտան սիլինմէլի տիր։

«Պունտան մաաատա սայըր պիր թագըմ մաթլուպաթ տահա վար տըր քի օնլարըն տա խաֆիֆլէթիլմէսի լազըմ տըր. մախսուսա թազմինաթը հարպիէ յի թախֆիֆ իթմէլի տիր. վէ պունա թէէմինաթ օլարագ, Րուսիանըն խաթըրլա իտէճէքի լէհէթ, Ինկիլթէրրանըն մէնաֆիինէ գարշը պիր թէհտիտ օլամալը։

«Ինկիլիզլէր Իսթանպոլ գօնֆէրանսընըն աահիտ միւվաֆֆագըյէթինի կէօրտիւքէտէն սօնրա, պու քէրրէ գօնֆէրանսա պաշ չըգար ... պու իսթիյալէր իտէրէք քէնտի քէնտիլէրինի ալտաթմամալը իսթէր։ Տէվլէթի Ալիէ, Րուսիանըն թալաալ իւլէ-ալիւ չէտէլէն գիւաատէսինի իճրաէ բաշգա պու Պոլոնիյա միւհարէպէնին ջոնուն պուլունաճագ մի։

«Ժէնէրալ Իգնաթիէֆ վագըթ քէնտի հիւքիւմէթինին թասավվուրաթընը մէյտանա գօյմագ իսէ։ Չարզատ, պու կիւնքի կիւն Րուսիա տէվլէթի, Եօրգատա Լօնտրա մէնաֆիինին միւտաֆաասընա թախի էտասըրընը թէվքիֆէ Ինկիլթէրրա օլաճագ պիր մէյլէ իլան իթմիշ օլտուղու հալտէ, սիլահ գուվվէթի իլէ էլտէ իթմիշ օլտուղու մուհաֆազանըն վագ կէչմէսինէ մը։»

Շու աթիտէքի պէնտ, չանագ տըգգաթ վէ թօղէին օլունտուղուն, մանթիգուլլ էօրէն ու պէեան իտէրիզ.

ԳԱՅԻՄԷ

Գայիմէնին հալի նէ՞ օլաճագ տըր.

Գայիմէնին տահա պէեատէ թէնէզզիւլ իթմէմէսինէ, եախօտ էննիհայէ թարագգի պուլմասընա ,նէ՞ չարէ պուլունաճագ տըր։

Պունտան պիր այ մուգաատէմ, մուհարէպէ պէյնէլի միւսաալէհէսինտէ, իշ պու գայիմէ մէսէլէսի, իքինճի պիր մէսէլէ սագլիպ օլունմագտա իքէն. համա օլսուն, մուհարէպէ պիթէթի գանըն աճիպանէ միւ-ճէ, աօմըգ պի սապիթին պասթըրըլմըշ օլտուղունտան, պիրպիրինի գայիմէ մէսէլէսինէ ինթիգալ իթմիշ, վէ պու սուրէթլէ էհէմմիյէթի իլք պիրինճի իմիշ տիր։

Հալթա, սուլհա գաթէն նարը եօգ տուր օլունան, վէ սիգլէ իսէ, պէյքի թէգտիր իսէ հիւքիւմէթէ պուլունան միւթարէգէ վէ հասըլ սուլհիէնին իմզալանմասընտան սօնրա տախի, գայիմէնին ֆիաթը թէրագգի պուլմասը սալըքտա, պէյքի, տահա գիյմէթէ թէնէզզիւլ իթմէքլիկէ միւքթէտիր օլմազ, մէսէլէ պիր գատ տահա աղըրլաշմագ տիր։

Հալ պու քի, կէրէք տէվլէթ վէ կէրէք էհալինին մէնֆաաթը, հէր հալտէ, վէ հէր թիճարէթիլէ գայիմէ մէսէլէսինին հալլինէ պաղլը իքէն, վէ պունուն թէմիրի իչին, գաթէն պիզ կէնէ իլէ թէճտիտ իթմէլի օլան հալին, պիլսակէ էգթիզայի ... օլուր վագըթ մէսէլէյի թախիրէ խէթտիւլ մէսէլէյէ տախի պիր մատտէ տիր։

Գայիմէ պու կիւնքի կիւն, պիլսանս մէմալիքի Օսմանիէտէ թէտավիւլ իտէն վարիտաթը թէճզիլ իթմէքտէ տիր, պու հալտէ տէվլէթ վէ էհալինին վարիտաթընը նէ տէրէճէլէրտէ թէնէզզիւլ իթմէսի օլմազ, ինճէ հէսապլարլա միւհէնտիսէ պիր մաասէ տէյիլ տիր։

Օրթա պիր հիսապլա, էկէր տէվլէթին եիկիրմի միլեօն լիրա վարիտաթը վար իտի իսէ, մէզքիւր վարիտաթ եալընըզ գայիմէ սէպէպինտէն, եէտի միլեօն լիրաեա ինմիշ, վէ էհալինին տէ էկէր օն պին զուրուշ մէսարիֆի վար իտի իսէ, մէզքիւր մէսարիֆ օթուզ պին զուրուշա չըգմըշ տըր ։

Սէպէպէկէ հաճէթ պիլէ եօգ տուր քի, նէ եիկիրմի միլեօն լիրաեա միւհթաճ պուլունան պիր տէվլէթ, եէտի միլեօն լիրա իլէ իտարէ օլունապիլիր, վէ նէ տէ օն պին զըր․ մէսարիֆի օլան պիր ֆամիլեա, օթուզ պին զըր․ մէսարիֆէ թէհամմիւլ իտէպիլիր․

Գունլարա չարէ եօգ տուր․ տէվլէթ վէ միլլէթ իչին, գայիմէնին եէնիտէն իթիպար պուլմասընտան պաշգա պիր չարէ տիւշիւնմէլիք ապէս տիր պիլէ ։

Ֆագաթ գայիմէնին իթիպար պուլմասընա նէ՞ թարիգ օլապիլիր ։

Իշթէ պու տուր հէր քէսին, զիհնինին թէքմիլ գուվվէթի իլէ չալըշըպ, վէ ուճունու օրթաօրնը պուլամատըղը պիր մատտէ ։

Պու կիւնքի կիւն, իթիպարը մալիյէ օլ տէրէճէտէ թէէսսիւֆ իտիլէճէք պիր հալէ կիրմիշ տիր քի․ էվրագը նագտիյէմիզի, մէճիտիյէ օլունաճագ պիր իթիպար տէրէճէսինէ կէթիրմէք իչին, մանէվի թէսավուրլէրին, հիչ տէ յի իտէ պիր գաչ սէնէտէ գատար չու տուր տէնիլէճէք պիր հայսիյէթէն մէէմուլ օլունամազ ։

Պունուն իսպաթը, պէօյլէ պիր ճէսիմ, միւտհիշ, վէ եիկիրմի եախօտ եիկիրմի պէշ միլիօն էհալիսի պուլունան պիր միլլէթ իչին, ատէթա հիչ հիւքմիւնտէ օլան, եալընըզ օն ալթը միլիօն լիրալըգ գայիմէնին ֆիեաթը, 100 զուրուշտան 300 զուրուշա գատար թէնէզզիւլ իթմիշ օլմասը տըր ։

Մուհարէպէ խիթամ պուլտու, վէ համտ օլսուն սուլհու գաթի, հէր նէտէ տախի գարար պուլտա, մէկէրչի խէեալ օլունապիլի՞ր մի քի, մէմալիքի Օսմանիէ, կէրէք արազիճէ, կէրէք նուֆուսճա, վէ կէրէք սէրվէթճէ, իւչ գաթ թէնէզզիւլ իտէպիլսին ։

Էօյլէ օլտուղու հալտէ, գօնսօլիտէլէրիմիզ գըյմէթինին պէշ ալթը գաթ, վէ գավայիմի նագտիէմիզին տախի իւչ գաթ թէնէզզիւլ պուլմասընըն սէպէպի հագգընտա նէ՞ տիր ։

Շիւպհէսիզ, իթիպարը մալիմիզին պէշ ալթը գաթ թէնէզզիւլ պուլմասը տըր․ վէ տէյիլ քի սէրվէթի սաիրէմիզի պէշ ալթը գըսմընտան տէօրթ պէշ գըսմընըն մահվ օլմասը տըր ։

Իմտի, կէրէք գօնսօլիտէմիզին, կէրէք խարիճի իսթիգրազլարըմըզըն, վէ կէրէք գայիմէմիզին պու տէրէճէլէրտէ թէնէզզիւլ պուլմասընըն սէպէպի հագգընտը, տէյիլ սէրվէթիմիզին, իլլա իթիպարը մալիմիզին, թէէսսիւֆ իտիլէճէք հալէրէ ինմիշ օլմասը տըր, վէ պունտան տա չու նէթիճէ հասըլ օլուր քի, իթիպարը մալիմիզ իլէ, սէրվէթի մալիյէմիզ պէյնինտէ, եէնիտէն պիր միւվազէնէ պուլտուրուլնճայա գատար, կէրէք գայիմէ, վէ կէրէք գօնսօլիտէլէրիմիզին թէրագգըսը իչին, չիմտիքի հալտէ, մատտի թէտպիրտէն պաշգա, հիչ պիր չարէ կէօրիւլէմէզ ։

Պունունլա պէրապէր, չու հալտէն մէյտանա օլմագ տախի ասլա ճայիզ տէյիլ տիր։ Ճէնապը Հագգ պիզէ էօյլէ պիր միւլք իհսան պույուրմուշ տուր քի, էյի պիր իտարէ թահթընտա տէվամ իթտիկի հալտէ, թէհայիւրտէ գալընաճագ սուրէթտէ, վէ մատտի թէտապիրլէ, մալիյէմիզին պիրինճի տէրէճէլէրտէ վարըլ օլուր, վէ բէք չօգլարըն հասէտինի մուճիպ օլապիլէճէկ չիւպհէսիզ տիր։ Ֆագաթ, պու խուսուս վագթէ միւհթաճ օլուր, էկէր գօնսօլիտ վէ իսթիգրազաթըմըզըն պունա թէհամմիւլ իթմէյի միւմքին օլապիլիր իսէ տէ, գայիմէնին թէհամմիւլէ մէյտան գալմամըշ տըր, զանն իտէրիզ․ չիւնքի, գօնսօլիտ վէ իսթիգրազաթ սահիպլէրի, ֆայիզիյիզ պիր միւտտէթ տահա պէքլէյէպիլիրլէր, լաքին նէ պէօյլէ պիր ճէսիմ միւլք, եէտի միլիօն լիրա իլէ իտարէ օլունապիլիր, վէ նէ տէ պէօյլէ պիր էհալի, իւչ գաթ մէսարիֆէ տահամմիւլ իտէպիլիր ։

Ասլա շիւպհէմիզ եօգ տուր քի, միւքէլլէֆ ֆիխամ հազրաթը, վէ ալէլխուսուս էհլիյէթի քեամիլէսինէ պէրէ գատար շիւպհէ ճայիզ օլմայան Ֆէանի բաշա հազրէթլէրի, վազիյէթին էն միւհիմմի օլան իշպու գայիմէ մէսէլէսի խուսուսընտա, սարֆը զիհն իթմէքտէ հիմմէթ պույուրմագտա, վէ էհալիի մէմնուն իտէճէկ թէտպիրլէր տիւշիւնմէքտէ տիրլէր․ վէ պու սայէտէ, օլ պապտա օլան թէֆէքքիւրի ահիզանէմիզի, նազարը տիգգաթը ալիլէրինէ թագտիմ իթմէքլիկ, ճէսարէթինիզ ավֆ պուեուրմալարընը մէմնուն իտէրիզ ։

Գայիմէնին, կէրէք եէնիտէն թէտավիւլէ գալտըրըլմասը, վէ կէրէք ազ չօգ գըյմէթինին իրթիֆաը պուլմասը իչին, հէրչի չօգ թէտպիրլէր պուլունապիլիր, ֆագաթ, պունլար տախի ազ եա չօգ վագթէ միւհթաճ չէյլէր օլտուղունտան, զաննը աճիզանէմիզճէ, հէմ գաթի, վէ հէմ, կէրէք տէվլէթէ, վէ կէրէք էհալիյէ սուհուլէթի քեամիլէի օլմագ իւզրէ, ահալի միւմքին օլամա՞զ մը քի, մէվճուտ պուլունան օն ալթը միլիօնլուգ գայիմէմիզ, հէր քէսին գուտրէթինէ կէօրէ թագսիմ իտիլէրէք, պիսապլէթին օրթատան գալտըրըլմասը, եանի, հէր քէս քէնտի գուտրէթինէ կէօրէ, սէհմէնէ տիւշէճէք գայիմէյի, քէնտի պէտէլինտէն էօրթմիւյէ մահվ իթսէ։

Պու թէքլիֆի, տէվլէթճէ նէ տէրէճէ կէօրիւլէճէքի, պու կիւնքի վարիտաթընըն, իւչ գաթ արթամընըն աճըգթան կէօրիւնիւր ։

Տիկէր թարաֆտան, էհալինին օլ պապտէ իտէճէք ֆէտաքեարլըղընըն տախի, պիննէֆս քէնտինէ տէ նէ տէրէճէլէրտէ ֆայտալը օլաճաղընըն իսպաթը, օնտան գիեասէ աչըքեար տըր ։

Օրթա հիսապլա, չէօյլէ թութալըմ քի, հէր ֆամիլեա, եիրմի վէ էչեա պէտէլի օլարագ, իսթ իսթէ, սէնէվի պէշ պին զուրուշ մէսարիֆ իթմէքտէ իտի․

Հալ պու քի չիմտի նէ՞ մէսարիֆ իթմէքտէ տիրլէր․

Սէնէվի օն պէշ պին զուրուշ․

Տիմէք տիր քի, էկէր գայիմէնին գըյմէթի պու հալտէ աշվամ իտէր իսէ, սէնէվի օն պին զուրուշ զիեատէ մէսարիֆ իթմէքտէ օլաճագլար տըր ։

Բէք ալէ, պիզիմ թէքլիֆ իթտիկիմիզ թէտպիր իճրա օլունմագտա իսէ, իւճէճէքլէրի ֆէտաքեարլըգ, սէնէվի օն պին զուրուշ ֆազլա մէսարիֆէ պէտէլ, եալընըզ պիր տէֆա իչին պէշ եա իւչ պին զուրուշտան գիեատէ տուտմազ ։ Լ․

ՃԻՆԱՅԵԹԼԷՐ

Պիւյիւք պիր մէսէլէ տիր, մէտէնիյէթ իլէրու կիթտիքճէ, ճինայէթլէր վէ էնվայի ֆէնալըգլար, արթմագտա՞ մը տըրլար, եօգսա էքսիլմէքտէ մի տիրլէր․ պու խուսուստա տախի թամամէն վէ ճէհտ իտէճէկ կէրչի պիւեիւք օլմայան վար իտէ տէ, պիրճէ էն սահիհի չու տուր քի, վագըա, մէտէնիյէթ սայէսինտէ, ֆէնալըգլարըն սայըսը էքսիլմէքտէ տիր, լաքին, տէրէճէսի տէ արթմագտա տըր․ մէսէլա, կէրչի, պէտէվիյէթ օլտուղու կիպի, իսայըշ, տայիմա պիր պիրինին հէլաքինէ չալըշմագտա, վէ չօգլար աճըգտան վէ սէֆալէթտէն, վէ սայիրէ կիպի լիւզումսուզ մախուֆիքլէր բէնչէսինէ տիւշիւպ թէլէֆ օլմագտա տըրլար․ լաքին, մէտէնիյէթ իլէրու կիթմիշ օլան միլլէթլէրտէ կէօրիւլմէքտէ օլան ճինայէթլէր, պէտէվիլէրտէ պուհուրա կէլմէքտէ օլուր․ վագըա, պէտէվիլէրտէ վէ մէտէնիլէրտէ ատամ էօլտիւրիւլիւր իմմա, կէչէնլէրտէ Էվրոպա գազէթալարընտան նագլէն պէեան իթտիկիմիզ պիր ճինայէթ կիպի, զէվճէսինէ կիւճէնէրէք, միտէտմէյի պիր ֆուրուն էօնիւնտէ տուրարագ, ճինայէթ իշլէմէք, պէտէվիլէրտէ կէօրիւլմէմիշ տիր․ վագըա, պէտէվիլէրտէ վէ մէտէնիլէրտէ, ատամ եաղմա իտիլիր, լաքին մէտէնիլէրտէ կէօրիւլէն տէհշէթլի ֆէնալըգլար, պէտէվիլէրտէ եօգ տուր ։

Պաշգա պիր միսալ իլէ տախի իզահ իտէլիմ, մէսէլա, հէր քէս պիլիր քի, Լօնտրատա վէ Բարիստէ, մէտէնիյէթ տէնիլէն չէյ, Իսթանպօլտան զիեատէ իլէրու կիթմիշ տիր, վէ կէրչի Իսթանպօլտա, սահիհտա տահա զիեատէ ֆէնալըգլար վար տըր, լաքին, մէզքիւր իքի պայիթախթլարտա հէր վագըթ վուգուա կէլմէքտէ օլան ֆէնալըգլարըն վէ ճինայէթլէրին էմսալի, պուրատա, եա հիչ կէօրիւլմէմէքտէ տիր, վէ եախօտ նատիրէն կէօրիւլմէքտէ տիր ։

Պուրատա, սըհհէթի պէտէնիյէ իլէ հէնուզ իլէրու կիթմէմիշ օլտուղու կիպի, խայտուտ, չօգ ճինայէթլէր միւրթէքիպի տէ եօգ տուր․ մէտէնիյէթ չօգ իլէրու կիթմէմիշ, վէ խասթախանէլէր, էօգսիւզխանէլէր, պիմարխանէլէր, վէրասըլ էնվայի վէ միւթէատտիտ խայրաթխանէլէրիմիզ վէ խայրխահ ճէմիյէթլէրիմիզ պուլունմասընտան, պիթթապի պիզիմ խալգըմըզ, Լօնտրա վէ Բարիս խալգլարընա նիսպէթլէ, հէմ չօգ էօլմէքտէ, վէ հէմ տէ ազ եաշամագտա տըր, լաքին, պու ճիհէթի իլէ տախի, մէզքիւր պայիթախթլարտա հէր կիւն, մէսէլա տիւլլօտա պիրպիրինէ գաստ իթմէք, քէնտու քէնտուսի թէլէֆ իլէմէք, վէ էօթէքինի պէրուքինի պիրէր եօլտա էօլտիւրմէք կիպի էօյլէ ճինայէթլէր վուգուա պուլմագտա տըր քի, տօղրուսու պիզզաթ, բէք ազ տէֆա իշիտիլմիշ, մէզքիւր մէտէնիյէթլէրին ըզգէթլէրը օգունտուղունտա, խալգըմըզ տիւչարը տէհշէթ օլմագտա տըր, տիմէք տիր քի, մէտէնիյէթ իլէ պէտէվիյէթին, քէնտուլէրէ մախսուս ֆէնալըգլարը վար իսէ տէ, իշտէ նիսպէթ ալընըրսա, մէտէնիյէթին պէտէվիյէթէ թէրճիհինէ էհէմմիյէթ հասըլ օլմագտա տըր ։

Պու կիւնլէրտէ Ֆօնսաթա, Լուչար իսմինտէ պիր ատէմ, ատէթա ճանվէրլիք հալինի իճրա իտէրէք, պիզզաթ քէնտի վալիտէսինի թուրթուլ պօղազլամըշ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան տէրտէսթ իլէ իսթինթագա չէքիլտիկինտէ, տօղրուճանտան պիր ճանվէր օլտուղունու, զաթէն հէր հալ ու հարէքէթլէրիլէ, գօմշուլարընա վէ թանըտըգլարընա մալիւմ օլտուղունտան պաշգա, իսթինթագ արասընտա տախի անլաթըրըլմըշ տըր․ չէօյլէ քի, ճինայէթի թէֆթիշ իտէրէք, խատամ ճէզասընա միւսթահագ օլաճաղընը տիւշիւնէճէք եէրտէ, տայիմա ինքեար թարաֆընը թութմուշ օլարագ, պէլքի եաղաեը գուրթարըր իւմիտինտէ պուլունտուղունտան, պու ճինայէթի տախի վալիտէսի միրասընա նայիլ օլմագ իւզրէ, մահքէմէ գըլընմաճաղը իհթիմալի միւլահազասըյլա, վալիտէ միւհափազէթի վէ աճըլըղը խաթըրընա պիլէ կէթիրմէքսիզին, անճագ մէզքիւր միրասը մահրումիյէթ իչին իգտամը էօլթիվէրտիկի պուլունմուշ տուր․ վէ կէզալի անլաշըլտըղընա կէօրէ, վալիտէսինտէ պիր միգտար սէրվէթ պուլունուբ, պունա վէրիլմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ քէնտիսի իսէ գըլընը խաթալարը, իստէկիչ թամահըլա իտար օլունագ, մէզքիւր ճինայէթէ ճիւրէթ իթմիշ, վէ իւքեան հիւքմինի կէօսթէրմիշ տիր ։

Շիմտի պու ճինայէթ, հալպուքի, հէր քէս, հիչ պիր ատէմ, պիլէ պիլէ, վէ աճըլմասըզ, թամամըյլա պաշգա հիչ պիր սէպէպ օլմաքսըզըն հալտէ, քէնտի էօզ վալիտէսինի էօլթիւրիւ՞րմիւ տէյի, տիւշիւնէճէք վէ իսթիգրապ օլունագ տըր, լաքին, տահա պունտան տա տէհշէթլի իտի վար տըր, եա պիր վալիտէնին, քէնտի չօճուղունու, պիլէ պիլէ, վէ սըգա սըգա էօլթիւրտիւկիւ նէ՞ տէյէլիմ․

Մարի Սիմօնօ իսմինտէ պիր գատըն, սոնի չու եօզարքի ճինայէթ կիւնլէրինտէ, քէնտի էվլատընը թէլէֆ իլէմիշտիր, եիկիրմի սէնէ իչին, վազը քիւրէք խիտմէթինէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

Մէրգումէնին չօճուղունուն սըհհաթի եէրինտէ օլմատըղը հալտէ, տօղտուղունուն ֆիքրտասը կիւնիւ, վէ բէք վահշիանէ պիր սուրէթտէ, չու ճինայէթի իճրա իտէմիշ տիր․ էօյլէ քի, հէքիմլէր թարաֆընտան զուհուրա կէլէն թէֆթիշտէն, իւզէրինտէ հիչ պիր պօզուլմուշ օլմագլըղ ալամէթի պուլունմայան նիյէթ ու ճէմիյէթ, պիր սաաթ գատար պիչարէ մասումու, սինսինէ չէքէ չէքէ, եանի սըգա սըգա պօղմուշ տուր ։

Վագըալէրէ մախսուս օլան գալամ տօղրուսու, պէպէկի պու ճանվէր իւզէրինտէ ճանվէրճէ պիր տօյղուէա թաալլուգ օլունուլմագ․ հէր վագըթ քէնտի չօճուղունու աճըմաղընա ըսթըրապ, անճագ սինսինէ չէքըշ անլայըշ օլտուղունու թաստիգլէ, մէրգումէ իսէ, մուայէնէի օլարագ, մէրհամէթ վէ մուհաֆազէթ միւրէկկէպ օլմագ լազըմ կէլէն պիր օ սինսինինի, քէնտի մասումու իչին իչքէնէմէնէնէ մագամընտա գուլլանմըշ տըր, վէ չու մէնէնէնին քէնտի գուվվէթինի իճրա իթմէքլէ իչին, պէտապիշ չօճուղ, նալ քի սըյսէրէք, թամ պիր սաաթ, պուլունտու գիւրպ ըրնա չէքմիշ տիր․

Պու ճինայէթ նէ գատար տէհշէթլի իսէ, սէպէպի տախի օ գատար իւֆալիք տիր․ եանի, պու սէպէպ իսէ պուլ․ մէրգումէ պիր գըզ օլտուղու հալտէ պաշգա պիր գատըն կէօրիւլմէքտէն, մուհաֆազայի նամուսու իչին չու փաչիլիկէ մէճպուր օլմա էրգ, իլլա գաթէն էվլի վէ հէմտէ չօճուգ սահիպի օլտուղու, վէ հաթթա բէրգ ու նամուսուտա եէրինտէ պուլունտուղու հալտէ, գօճասը տէհշէթլի իւճէն, հէր նասըլ իսէ, պիր խէթթատ պուլունմուշ օլտուղունտան, պիր ճինայէթի գարարտագ իշլէմիւէ, տահա պիլիւրէք պիր ճինայէթ իշլէմիշ տիր ։

Իզմիրտէն փէտրվար 15 թարիխի իլէ Լէվընթ Հէրըլտա եազըլմըշ տըր․

Շու կէչէն այըն իչինտէ, Բումէլիտէն բէք չօգ միւհաճիր կէլիպ, չիմտիեէ գատար պունլարըն մըգտարը 29 պին նուֆուսու թէճավուզ իլէմիշ տիր․ Վալիի վիլայէթ, տէֆթէրտար, տայիրէյի պէլէտիէնին եէնի րէյիսի, վէ սայիր պիր չօգ խոսանէքվէրլէր, ասլա եօրուլմաեարագ պու պիչարէլէրին իգամէ վէ իաշէսինէ չալըշմըշլար տըր․ Իզմիր էհալիսի թարաֆընտան ֆուգարաբէրվէր օլտուղունտան, միւլթէճիլէրին հալը բէրիչանիսինի կէօրէն հէր ատամըն գալպի րիգգաթլա կէլմիշ տիր․ Էվրօբալըլար վագըթ գայպ իթմէքսիզին իանէ տէֆթէրլէրի աչըլըր․ Ինկիլթէրրա, Ավուսթրիա, վէ Ալմանեա գօնսօլօսլարը տախի այրըճա քէնտի վաթանտաշլարը իչինտէ պիրէր իանէ տէֆթէրի գիւշատ իլէմիշլէր․ Ֆրանսա գօնսօլօսու պիր գօնսէր վիրիպ, իշ պու գօնսէր գէվաթը համիյէթմէնտան թարաֆընտան հիւսնի սուրէթթէ գապուլ օլունտուղունտան մաէլ մէմնունիէթ պէեան իտէրիմ․ Հասըլաթըն պիր մըգտարը, տէրհալ էն զիեատէ միւհթաճ օլանլարա թէվզի օլունմագ իւզրէ Թիւրքլէրին իանէ գօմիսիօնունա թէսլիմ օլունտու․ Ցիագօնէս թարիգաթը րահիպլէրի տախի պէօյլէ պիր գօնսէր վիրէրէք, պունտա բէք չօգ ատամ հազըր պուլունմուշ վէ 340 մէճիտիէ գատար հասըլաթ օլմուշ տուր․ Միսիւ Բիւրգէ, Այտընըն տէմիր եօլու նամընա 350 մէճիտիէ կէօնտէրտի․ Պուրաճըգտա ունութմամալը էյք իթմէլէ քի, Իզմիրտէ պուլունան Ֆրանմասօնլար հէր նէ գատար քէնտի վաթանտաշլարը իլէ պէրապէր պիր գաչ տէֆալար իանէ վիրմիշ իսէլէր տէ, պունլարտան պաշգա իանէ իթմէք արզուսը իլէ, էօգսիւզ չօճուգլար վէ տուլ գատընլար նամընա օլարագ, կէրէք քէնտի վէ կէրէք տօսթլարը պէյնինտէ պիր իանէ տէֆթէրի աչմըշլար տըր․ Պունլար էյի, ֆագաթ կէրիտէ սիւր նօգթա վար տըր քի, ունուտուլմաս հիւսնի թէվճիհինի ագլաթըրօր․ չէօյլէ քի, էհալիմիզ իչքեան իթմէք իչին, պուրտա կէլէն սէֆիլ պին նէֆէր Չէրքէսլէրին վիրտուտա կէլէմեսինտէն, սանաթ, թիճարէթ, վէ ասայիշի ամմէ նէ նէթիճէ հասըլ օլաճագ տըր․ տէյի հէր քէս քէնտու քէնտուէ սիւալ իլէմէքտէ տիր․ Պու եաղմաճըլար չիմտիտէն պաշլատըլար հայտուտլուգ իթմէէ․ Մէմլէքէթիմիզին էհալիսի Միւսլիմէսի, պու հայտուտլարա, միւքէմ տուշմէնի նազարըյլա պագըպ, պու կիւնքի կիւն պաշըմըզա կէլէն Փէլաքէթլէրին սէպէպի օնլար տըր տէյի սէօյլէրլէր․ Պու Չէրքէսլէր, Փագըր վէ գիմսէսիզ զավալլըլարը Թօգանտա Թիւրք մէհաճիրլէրէ նիսպէթէ, օնլարտան էյի էմնիյէթ իտիլէճէք, իյի կէօնտէրիլէճէք, վէ պաշտան Թըրնաւա գատար սիւրիւլէ պուլունմագտա տըրլար․ Մէնզիլ մէվդութտան իւլէ կէօրէ, պու Չէրքէսլէրտէն բէք չօգ բարա վէ գիեէցէ, հէպսինի պուլունտուրուր․ բարալարը տա գայպ օլմասը իլլա ալթըն տուր․ մէզքիւր էշխասը Փիրար իթտիքլէրի եանատէ չալըշըլըր տըր․ Միւսլիւմանլար վաթանտաշլարըմըզըն իւ պու էֆքեարը չարուճագ Խրիսթիանլար իչինէ եաէլըրը․ Շու Չէրքէսլէրի, վաթանլարը օլան Գաֆգասիաեա կէօնտէրմէլինի ամամա պիր չարէսի եօգ մը տըր․ Բէք էյի պիլիրիմ քի հիւքիւմէթի Սէնիէ պու կիսի պիր թէսավվուրու իխթիար իտէճէք օլուր իսէ, Իզմիր էհալիսինտէն հէր պիր ֆէրտ, պունլարըն վաթանլարընա նագլի իչին լազըմ կէլէն մէսարիֆին պիր գըսմը քիւլլիսինի իւզէրինէ ալըր․ Մէյտանը միւհարէպէտէն ավտէթ իթմիշ օլան Չէյպէքլէրտէն նէ չէքմիշ իսէք ի վէրիր․ Չէրքէսլէրտէն տէ իսթիքմալէն եօգ տըր․

Իզմիր վէ Այտըն տէմիր եօլունուն տահա իլէրու եէտ օրտու Թէհմօրտ հազրթընտա հէրքի մէթէ Սէնիէ իլէ միւզաքէրէտա կէլիրմիշ իչին Այտըն տէմիր եօլու իտարէ միւտիւրու միւսիւ Բիւրգէ, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Տէրսաատէթէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլէտի ։

—Շիփգա սէյյա՛ր խասթախանէսի հէքիմլէրինտէն պիր զաթըն , Գըզանլըգտան ճազտըը պիր մէքթուպտա օգունմուշ տուր .

Գըզանլըգ 7—20 յունվար

Շէհրի հալին ալթըսընտա ալէսսապահ Րուսիա ասքէրի զուվվէյի քիւլլիյէ իլէ Պալգանլարա կիրիպ , Էվվէլա Շիփգա կէչիտինին իքի թարաֆընտա սօգուլմուշլար իտի . պունլար Սգօպէլէֆ վէ Միրսքի նամ ժէնէրալլարըն գումանտասը թահթընտա իտիլէր, օ սըրատա Րատէցքի օրտուսու տախի մահալլի Սէն Նիգօլա Թէբէլէրինտէ տուրուեօր իտի ։

Օսմանլըլար Րուսիա ասքէրինէ նիսպէթլէ աղ օլտուղունտան , տուշմէն հէր թարաֆտան չիտտէթլէ հիւճում իթտի ։ Սէյյար խասթախանէ հէքիմլէրի խաթթը հարպըն թա օրթասընտա իտիլէր։ Մուհարէպէ իւչ կիւն , եանի մահը հալին 7—8 վէ 9 ունճու կիւնլէրի տէվամ իթտի ։ Պիրինճի կիւնիւ եալընըզ պիր թարաֆտան հիւճում օլունտու , իքինճի վէ իւչիւնճիւ կիւնլէր իսէ , հէր թարաֆտան հարպա կիրիշիլտի ։ Պու խաթթը հարպա զաէէթ եագըն օլտուղումուզտան, կիւլլէլէր տօլու կիպի իւզէրիմիզէ եաղմագտա իտի։ Օսմանլըլար գահրամանճա միւտաֆաա իթտիլէր, ֆագաթ Րուսիա ասքէրիտէ զաէէթ սէչկին վէ քիւլլիէէթլի իտի ։ Յունվարըն 8 վէ 9 ունճու կիւնլէրի հալիմիզ ՚թէհլիքէլի օլմաեա պաշլատեօր իտի , պունու շիմտի սիզէ նագլ իթմէք մուհալ գապիլինտէն տիր ։ Եալընըզ շունու սէօյլէրիմ քի պու կիւնքի կիւն սաղ գալտըղըմըզ միւճիզէ սայըլըա սէզա տըր . չիւնքի ալթմըշ պին քիշի էթրաֆըմըզտա ճէնկ իթտիքլէրի հալտէ , թա աթէշին իչինտէ պուլունմագտա իտիք ։ Չատըրլարըմըզ գուրշունլարտան գալպուր կիպի տէլիք տէլիք օլտու ։ Հիւսնի բաշանըն հէքը համտէէթ ու իգտամը իլէ ինշա օլունան պարագամըզըն իւզէրինէ , պիր կիւլլէ տիւշտիւ . պու կիւլլէ տէ , մէճրուհլարըն եարալարընը պաղլատըղըմըզ սըրատա թա պիզիմ ատամլարըմըզա տիւշտիւ ։ Մա՛ը հալին Ցընտա ժէնէրալ Սգօպէլէֆ Թիւրքլէրի րիւճաթէ մէճպուր իտիպ , սէյյար խասթախանէմիզին ճիվարընտա վագը պիր օրմանտան Օսմանլը օրտուկեահընա կիրտի ։

Պու օրմանտա օլան գըթթալ բէք շիտտէթլի իտի ։ Էկէր իսթէսէ իտիք մուհարէպէնին պիրինճի կիւնիւ կէրիյէ չէքիլէպիլիր իտիք , հալպուքի վագիֆէմիզի նիհայէթ տէրէճէյէ գատար իճրա իթմէք իւզրէ գալտըգ ։ Մէճրուհլյն աթէշ ալթընտա գալտը ։ Ժէնէրալ Սգօպէլէֆ տախի պուլունտուղումուզ հալի կէօրմիւշ տիւր ։

Եալընըզ օլտուղումուզ հալտէ , եիւզ նէֆէր Րուս օլմագ իւզրէ , պին գատար մէճրուհլյնի թէտավի իթմէքտէ իտիք ։ Րուսլարըն պիզիմ սէյյար խասթախանէլէրիմիզէ կէթիրմիշ օլտուղլարը մէճրուհլյնտէն մատատարընը պիզ քէնտի էլիմիզէ թօփլամըշ իտիք ։ Րուսլարըն թալէպի իւզէրինէ Կապրօվայա , խաֆիֆճէ վուրուլմուշ օլան 600 նէֆէր մէճրուհ կէօնտէրտիք, վէ էն աղըրճա օլանլարտան տէօրթ եիւզ մէճրուհու պիզիմ Շիփգա խասթախանէմիզտէ ալը գօյտուգ ։

Պու օն պէշ կիւն զարֆընտա չէքտիկիմիզ ֆէլաքէթլէրի թարիֆ իտէմէմ ։ անճագ վագիֆէմիզի իճրատէն խալի գալմատըղըմըզտան միւթէսէլլի օլուեօրըզ . պիզ հաեաթտա իսէք տէ , սէյյար խասթախանէմիզտէն պիր արապաճը , վէ պիր տէ խըտմէթճի թէլէֆ օլտու ։

Թարաֆէյն օրտուսու տա ֆէվգէլատէ շէճաաթ կէօսթէրտիլէր ։ Թարաֆէյն թէլէֆաթը վէ պախուսուս Րուսիա ասքէրինին թէլէֆաթը բէք չօգ տուր , չիւնքի Րուսլար թէհավուրի հարէքէթ իտիեօրլար իտի ։

(Րում Բաթրիքխանէսի՛ի թարաֆընտան Պապը Ալիէյէ վէրիլէն թագրիրին սուրէթի տիր)

Մէմալիքի մահրուսէտէ սաքին թէպաայի խրիսթիանիէէնին լըյն գաթի ճանիպի Բաթրիքխանէէէ իրսալ իլէտիքլէրի րապօրթլարը իլէ թէլկրաֆնամէլէր, պիթ տէֆաթ Բաթրիքխանէ թարաֆընտան եա թահրիրէն վէ եախօտ շիֆահէն Պապը Ալիէյէ թէպլիղ գըլընմըշ տըր ։ Իշ պու րապօրթլարտա , վէ թէլկրաֆնամէլէրտէ վէ մէթրօբօլիթլէրտէն պըրնան մէքթուպլարտա Չէրքէզլէրին վէ Զէյպէքլէրին իճրա իտէկէլտիքլէրի գաթլ ու թալանլէր , քիլիսէլէրէ իտիլէն հագարէթլէր , խըրըըզլըգլար , չօլուգ չօճուգլարը վէ կէնճ գըզլարը զապթ իթմէքլիքլէր, գարիպէլէրի աթէշէ վէրմէքլիքլէր , վէհայըլ վիլայէթտա պուլունան պիչարէ էհալիլէրին տուչար օլտուղլարը չաեանը թէէսսիւֆ հալ , ղայէթ տէֆէէթլի սուրէթտէ նագլ վէ թարիֆ օլունմագտա պուլունմուշ, վէ պիլհասսա պէյան , պու միւլլի հալէաթըն պիր տախի գաեւուրա կէլմէմէսի, վէ հիչ տէյիլ իսէ պու կիւնէ գատար ֆէնալըգ կէօրմէմիշ օլան էհալինին գուրպ՚ալըմասը իչին , պիր մըգտար ասքէրի Շահանէնին սէվգ ու իգամը խուսուսունտա հիւքիւմէթի Սէնիէէէ րճա օլունմուշ տուր ։

Լաքին իշթէ ալթը այտան պէրի տիր քի , Բաթրիքխանէ քաֆֆէյի թէպաայի, հիւքիւմէթի Սէնիյէ նէզտինտէ իճրա իլէմէքտէ իքէն, Նասըլքի էվգաթը միւխթէլիֆէտէ թանզիմ վէ թէրթիպ իտիլէրէք , վագթինտէ լազըմ կէլէն մահալլինէ վէրիլմիշ օլան օթուզ գըթա րապօրթլարըն ճէտավէլի րէսմիսի տախի պունու թաստիգ վէ իսպաթ իթմէքտէ տիր , կէրէք զիքր օլունան թէպաայի խրիսթիանիէէնին իւմիտլէրինէ , վէ կէրէք Պապը Ալինին հիւսնի միւրուվվէթինէ գարշը օլարագ , պու խուսուստա հիչ պիր նէթիճէյի ֆիլիյէէ կէօրիւլէմէմիշ տիր ։ Պինաէնալէյհ ճանիպի Պապը Ալիտէն իթթիխազ պույրուլան պիլճումլէ թէտաբիրի հասէնէէէ , վէ ոլ պապտա չէրէֆսըտուր իտէն քաֆֆէյի էվամիրի Սէնիյէէէ րաղմէն , մէրգում գանլը գաթիլ ճանիլէր, ախզը ինթիգամ սէվտասըյլա թահրիք օլունարագ , քիմսէէէ զարարլարը օլմայան էհալի հագգընտա ֆէվգէլատէ հարաքէթը գալիմանէէէ ճիւրաթ իլէմիշլէր տիր ։ Վէ անճագ գաթլ ու թէլէֆ իթմէք սէվտալարընը էերինէ վարտըրմագ իչին , նիչէ էրքէք , գատըն , կէնճ վէ իխթիեարլարը գաթլ վէ աթէշէ վիրմիշլէր տիր ։

Պունլար , քէնտիլէրին խարապ իտիճի թէէչպպիւսլէրինի ՚լ տէրէճէ իլէրի վարտըրմըշլար տըր քի , պիր վագըթ մամուր օլուպ , շիմտի իսէ խարապ վէ վիրան իտիլմիշ օլան սէֆիլ Խրիսթիան քէօյլէրինին տէհշէթլի մէնզարէսինի , էն միւզթէտիր գալէմ պիլէ նագշ ու թարիֆ իտէմէզ ։ Ֆագաթ իշպու քաֆֆէյի ֆէնալըգլարըն տէհշէթինի արթըրան , վէ տահա զիեատէ չաշըանը թէէսսիւֆ օլան խուսուս , շու տուր քի , զիքր օլունան նահիէէլէրին պագըընտա , հիւքիւմէթի Սէնիյէնին քիւչիւք մէմուրիէէթլէրինտէ պուլունանլարտան պիր թագըմը, եաղմա վէ գաթլ մատտէսինէ ֆիիլէն հիսսէտար օլմագ տէրէճէսինէ գատար ճիւրաթ իլէմիշ , վէ տիկէր թագըմը իսէ քէնտի վագիֆէլէրինին իֆասը խուսուսունտա ասլա աֆվ օլունմազ սուրէթտէ կէվշէքճէ վէ գայտըըզըճա տավրանմըշ տըրլար վէ թամամիթէյլա շու հալտէ , մէզբիւր մէզալիմին ֆայլլէրի տէ պիլա միւճազաթ գալմըշլար տըր ։

Ֆիլվագը , իշպու ասհաալը թէօհմէթէ տէրունինտէ քիլիսէլէրէ միւթաալլիք ալթուն վէ կիւմիւշ էշեա , վէ էլպիսէյի րուհանիէէ պուլունան պիր թագըմ գանլը մալլարընը պիլէ տիգպանէ սուրէթտէ չարշըլարտա , վէ հաթթա բայիթախթ իչինտէ պիլէ սաթտըգլարը , վէ պիչարէ Խրիսթիանլարտան գապլ իտիլմիշ օլան գըզ վէ էրքէք չօճուգլարընը սօգագլարտա կէզտիրտիքլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր , վէ մէզքիւր չօճուգլար պունլարըն էլլէրինտէն կիւճլիւքլէ ալընմագտա տըր , վէ պիթթիւն ալէմ մուճիպի տէհշէթ օլան մէզալիմին ֆայլլէրի , մէրգում թէօհմէթ սահիպլէրի օլտուղու մուհագգագ օլտուղու թագտիրտէ , իչլէրինտէն պիր թանէսի պիլէ թարաֆը հիւքիւմէթտէն ասլա կիրիֆթ օլունմամըշ , վէ ճէզա տախի կէօրմէմիշ տիր։

Շու հալտէ Րում Բաթրիքխանէսի , միլլէթին խարէյի մէրքէզիէէէ վէ րուհանիէէէսի օլտուղունտան , վէ Րում միլլէթինտէն օլանլարըն պիլճումլէ իսթիրահաթլարը , անըն վասըթասըյլա հիւքիւմէթի Սէնիյէէ արզ վէ թէպլիղ իտիլիլմէքտէն , պու քէրրէ , պիլը օլտուղու րապօրթլարա իսթինատէն , Պապը Ալիէէէ միւրաճաաթ , վէ Անատօլուտա նաղլ իտիլէն Չէրքէզլէր իլէ պաշը պօզուգլարըն , իքի սէնէյի միւթէճավիզ միւտտէթ զարֆընտա Րումէլիտէ իթտիքլէրի ֆէնալըգլարը , տէվլէթի Ալիէէէնին մէզքիւր գըթասընտա տախի օլան Խրիսթիան էհալիլէրինէ տախի իճրա իթմէլէրի իչին . պիր ան էվվէլ թէտապիրի չախիհէ իթթիխազ իտիլմէսինի , վէ վագիֆէլէրինտէ լէզզ վէ սաստագաթլարը միւճէրրէպ պուլունան գաբիլիէէթլի թահթը գումանտալարըն պիր թագըմ ասքէրի նիզամիէէ իզամ պույրուլմասընը թէմէննի իտէր ։

Պունտան գաթի նազար , ասիր 5 թարիխլի թագրիրտէ րճա օլունտուղու իւզրէ , բէտէր վէ վախիտլէրինտէն պասղ իտիլմիշ օլան Խրիսթիան չօճուգլարընըն , վէ ալէնէն սաթըլան քիլիսէլէրէ միւթաալլիգ էշեա վէ էսվապ վէ սայիր ղանիմէթին Չէրքէզլէր վէ Զէյպէքլէր էլլէրինտէն ալընմասը խուսուսունտա , մէզքիւր էեալէթլէրին մէթրօբօլիթլէրինէ վէ եախօտ անլէրին վէքիլլէրինէ մուավէնէթ իլէմէլէրի . վէ էշխասը մէզքիւրէէէ մալիքօլանլար , խըրըըզ , գաթիլ վէ էսիր ալըճը իթթաճըը օլտուղլարը չիւպհէսիզ իտուքլէրինտէն , պունլարըն տէրհալ գանունի միւճազաթ կէօրմէլէրի իչին , միւթեաքիպ վալիլէրինէ , միւթասարրըֆլարա , գայմագամլարա վէ քիւչիւք մէմուրլարա էվամիրի լազըմէ իթա պույրուլմասը րճա օլունուր ։

Ֆագաթ , պալէատէ զիքր օլունտուղու կիպի , Բաթրիքխանէյէ ալթը այտան պէրի տիր քի պիր տագըգա պիլէ դայս իթմէմէքսիզին , պիրիպիրի պիրիպիր ֆէնալըգլարըն էօնիւ ալընմասը մագսատիլէ , պիր սէպէպ իտէն էեալէթլէրտէն գուհուրա կէլէն միւթէհիշ , եաղմաճըլըգլարը , իպալէյի պիքըլէրի վէ սայիրէյի , եախօտ շիֆահէն հիւքիւմէթի Սէնիյէէ թէպլիղ իթմիշ օլտուղու , վագայիֆի հագգընտա գուսուր իթմիշ սիր սէեու քէնտուսի մէսուլ ատտիմէզ ։»

—Պու ալէմտէ , էն պիւյիւք ագըըլլըը , հէր քէս քէնտի շախսի , վէ ֆամիլեասը , վէ հաթթա մէմլէքէթի մէնֆաաթընա չալըշմագ օլտուղու կիպի , հէր տէվլէթ , վէ Նասըլքի սայիր հէր միլլէթ վէ տէվլէթլէրէ պիր միսալ օլաճագ մէրթէպէտէ , ալէլ խուսուս Ինկիլիզ տէվլէթի վէ միլլէթի , տայիմա քէնտի միլքի վէ խալգը մէնֆաաթընը տիւշիւնմէքտէ օլտուղունտան , վէ անճագ պու գայէյէ տէվամ ու իգտամ սայէսինտէ իլէրու կիթմէքտէ պուլունտուղլարընտան , պիզտէ տախի մէզքիւր գայէյէ տէվլէթճէ տիգգաթ ու իգտամ օլունմասը լազըմ կէլիրտէ իքէն , հէր նասըլ իսէ , շիմտիյէ գատար , լաէըզըյլա իճրասը կէօրիւլմէմիշ , մա թէէսսիւֆի աղըմ թահասսուս իլէմի , վէ կէրչի արթըգ շիմտիտէն սօնրա , շու գուսուր վէ զարարըմըզտան վազ կէչիլէճէկի էմէլ վէ արզուսէն պուլունմուշ իսէ տէ , պու կիւնլէրտէ , պիր խուսուստա տախի , հէր տէվլէթ թէպաասընըն , լէթէքլէրէ մըրալար գազանտըղը իշիտիլի վէ կէօրիւլտիւքի թագտիրտէ , պիզիմ թէպաամըզ իսէ , պագը կիւճլիւքլէրէ թէսատիւֆ իլէ, շու մէնֆաաթ վէ շու ֆուրսաթտան տախի մահրում գըլընմագտա օլտուղունտան , վէ պու իսէ , շիմտիքի պատիր իֆթիխար վէ իւմիտի աղիմիզ պուլունան միւքէլլէֆ ֆիլօմ հազարաթը Նիհաթը խայրիյէսինէ մուզաֆֆէր պուլունտուղունտան , Նազարը տիգգաթ վէ մէրհամէթլէրինի տավէթէ , պիլ միւնասէպէ, միւսարաաթ իտէրիզ . չէօյլէ քի , պիր գաչ հաֆթատան պէրու , Րուսլար Էտիրնէյէ վէ ճիվարլարընա տօլմուշ օլմալարը ճիհէթլէ , թէպաայի սայիրէտէն օլանլար, քէնտի գանչլարեալարընտան թէզքէրէ թաշըլըյէ , սէրպէսթճէ կիտիպ կէլիպ , վէ էնվայի էշեա վէ էրզագ նագլէ , բէք կիւզէլ բարալար գազանտըգլարը հալտէ , իշիթտիկիմիզէ կէօրէ , թէպաայի տէվլէթի Ալիէէտէն օլանլարա իսէ , հէնուզ թէզքիրէ վէրիլմէկէ պաշլանմասըղընտան , չու թիճարէթլէրտէն, եա պիթթիւն մահրում գալմագտա , վէ եախօտ էօթէյէ պէրուէ պարալար էտիրէրէք , վէ հէզարան նէվի կիւճլիւքլէրէ թէսատիւֆ իտէրէք , չըլէնտէրիփէրտէ պիր պուլաշիլմէքտէ իմիշլէր . վէ եախօտ , մէզքիւր եօլ իլէ կիտէմէտիքլէրինտէն , վէ Րուս իտթիլաֆընտա պուլունան իսկէլէլէրտէ իսէ , թէզքէրէսիզ կիտէնլէր տախի իշլէրի գայըլ օլունմագտա օլտուղլարընտան , պիեաէ պարա վէ վագըթ սարֆ իտիպ, վէ պօշ էէրտէ զահմէթլէր վէ սըգընթըլար չէքէրէք, վաբօրլար իլէ վէ գայըգլար իլէ , եա Տէտէ Աղաճա վէ Պուրկազա , վէ եախօտ Թէքիր տաղընա վէ Միսիվրիէէ չըգարըլտըղտան սօնրա, տօլաշըգ կիթմէքլիկէ մէճպուր օլմագտա իմիշլէր . պու իսէ , քէնտի խալգըմըզ իչին պիւյիւք պիր զարարը տիմէք օլաճաղընտան , հիւքիւմէթի Սէնիյէ թարաֆընտան պու պապտէ մէվանի հէր նէ իսէ , անլէրին տէֆի իլէ , պիր ան էվվէլ , պիզիմ խալգըմըզա տախի պիր գօլայլըգ իպրազընա հիմմէթ պույուրմալարը , քէնտի ֆաթանտաշլարը միւնաֆիլ հիմաէէ, վէ ֆաթանփէրվէրլէրինէ րճա իտէրիզ։

—Էվ վէ րա զապթիյէսընտան Կապլէթ տ՚Ալմանեա տիւ Նօր նամ ղազէթտա , շու աթիտէքի իմտատ տէրճէմէ չիւրհէլի վէ հէման կիւլմէէէ սէզա պուլունան հավատիս օգունմուշ տուր . չէօյլէ քի , Իսլամլար շու մուհարէպէյի հայըրլը էնճամընտա , հէր հալտէ Սանճագը Շէրիֆի չըգարարագ , իսմէթի Մուհամմէտի հարպա տավէթ իտէճէք իքէն , սիւրիւմիսինիմ , շու թէհլիքէլի նիշին գապըլ գամամըշլար տըր, չիւնքի , Սանճագը Շէրիֆին պէքճիլէրինի , կիւեա վագթիլէ , Իթալիաէլըն պիրի , հէր նասըլ իսէ , աշարտըպ սաթըն ալմըշ , վէ կէօթիւրիւպ , սապըգ Սարտէնեա տէվլէթի բայիթախթը օլան Թիւրէն շէհրի միւզէսինէ վազ իթմիշ իմիշ , վէ շիմտի օրատա պուլունմագտա իմիշ ։

—Իսթէթիկիմիզէ կէօրէ , Էվվէլքի կիւն Պէյօղլունտա Ֆէրիտիէէ սօգագընտան պիր Արապ իսլամ գատընը կէչմէքտէ իքէն , ուճուզլու պիր քէօրէք մէրգումէնին պալթօսընտան օ տէրէճէ չէքտիլէ բըրմըշ տըր քի , պիչարէյի եէրէ սէրմիշ , վէ հաթթա օնտան սօնրա պրագրալ սավուշմըշ տախի օլտուղունտան , մէրգումէ վիճտանինի մէզքիւր միւհիլք քէօրէքտէն գուրթարմագ իչին , քէօրէքին պօղազընտան զաէէթ շիտտէթլէ գուվվէթլէ սըգարագ , հայվանը էօլտիւրմիւշ , վէ պու արա պիր գաչ նէֆէր ասքէր մահալլի մէզքիւրտէն կէչմէքլէրինտէն , պունլար վագըթըն մէրգումէ գատընըն ճէրահէն գալտըրմըշ , վէ պալտըրընտա քէօրէքին տիշլէրինտէն պատը գալմըշ օլտուղու կէօրիւլմիւշ տիւր ։

Սըգագ քէօրէքլէրինին հիչ պիր ֆայտէսի օլմատըղտան պաշգա , պու կիպի գազալարը տախի մուճիպ օլտուղլարընտան , պունլարըն օրթատան գալտըրըլմասընտա բէք պիւյիւք մէնֆաաթ հասըլ օլաճաղը չիւպհէտէն վարէսթէ տիր ։

—Իսթիրեէսէ պուլունան Խարճէէէ Նազըրը Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան տիւնքի կիւն պիր պաշը Քեահեա պէյ էֆէնտի պիր նամէէէ մախսուս իլէ Տէրխասաթէէէ կէլիպ , նամէյի մէզքիւրու պաշ վէքիլ հազրէթլէրինէ թագտիմ իլէմիշ տիր ։

—Ֆրանսա տէվլէթինին Տէրխասաթ սէֆիրի ճէնապը Էվվէլքի կիւն մապէյնի հիւմայունա կիտէրէք , սատրէճ , եանի ինֆորմասիոն , եալընըզ հայիզ օլտուղու նիշանլարընը ամիր օլտուղու հալտէ , հուզուրը Շահանէէէ գապուլ պույրուլմուշ , վէ եարըմ սաաթ գատար միւլագաթ վէ ֆէվգէլատէ իլթիֆաթը սէնիյէէ նայիլ օլուպ , պաշ վէքիլ հազրէթլէրի տախի պու միւքալէմէտէ թէրճիմանլըգ իթմիշլէր տիր ։

Սէֆիրի միւշարիլէյհ , հուզուրը Շահանէտէն չըգըպ , տօղրէ տախի մախսուսէն պաշ վէքիլ հազրէթլէրինէ կէօրիւշտիւքլէրի սըրատա , Թէրճէմանը տիվանը հիւմայուն Միւնիր պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն մախսուսէն կէլիպ , սէֆիր հազրէթլէրինէ թէքրար մէմնունիէէթ վէ մահզուզիէէթի շահանէյի թէպլիղ պույուրմուշլար տըր ։ Պաէտէհու սէֆիրի միւշարիլէյհ Պապը Ալիէէ կիտէրէք , միւքէլլէֆ ֆիլօմ հազարաթըյլա կէօրիւշմիւշ տիւր ։

—Արտահան գումանտանը Հիւսէյին Սապրի բաշանըն հէնուզ տիվանը հարպտա մուհաքէմէսինէ պաշլանմագտա օլտուղու Ճէրիտէյի Ասքէրիէէէ օգունմուշ տուր ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒՏԱ ՉԷՐՔԷՍԼԷՐ

Չէրքէս միւհաճիրլէրի Անատօլուտա աեագ պասար պասմազ իշթիքեաթա պաշլապիլէթ վէրմէքտէ իմիշլէր ։ Իզմիրին Էնբորսիալ ղազէթասը , պու պապտա չու աթթիտէյի տէրճէմէ չաեան պէնտի նէշր իթմիշ տիր .

«Կիւն պէ կիւն քէօրէթ իւզրէ էեալէթիմիզէ հիճրէթ իթմէքտէ օլան Չէրքէս միւհաճիրինի իւզէրինէ , պունտան պաշգա Պապը Ալինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ վէ [illegible] իլէ , հայտուտլուգլարը [illegible] օլան պու ատամլարըն էսքիտէն [illegible] կէլմէլէրի իւզէրինէ , մէմլէքէթիմիզին իչէրի թարաֆլարընտա հէր սընըֆ էհալինին տահա [illegible] չարը էնտիշէ օլտուղունու պիլտիրմիշ իտիք։ Էհալինին պու տէրէճէ տօրգունլուգ հագգը վար իտի ։ Մալխուլտէլէրիմիզտէն էօգ-

րի, մի հաճիրիի մէրգումէնին պիր թագըմ խըրսըզլըգ վէ զուլմու հագարէթլէրինի պիլտիրտիքլէրի սըրատա, թաթար վէ սայիր միւհաճիրինին չալըշգանլըզընը մէտ ու սէնա իտիւօրլար. պու միւհաճիրլէր, չալըշարագ էթմէք բարալարընը չըգարըպ, տէվլէթ վէ եա էհալիին իւեանէսինէ միւհթաճ օլմագ խթէմէօրլար։ Պունտան ագատմ տէտիմ՝ էեալէթիմիզ կէվմէքտէ օլան միւհաճիրլէր չիֆթճիլիքլէ մէշղուլ օլուպ, քէոյ էհալիսինէ եիւք օլմամալը տըրլար։ Իշպու սահիհլիյի թէքրար իտէրէք, պունուն ֆիրլէ կէթիրիլմէսի իչին մինասիպ կէօրտիւյի թէտապիրի էմր պուեուրմալարընը հիւքիւմէթէ թավսիէ իտէրիզ։ Անատոլու էհալիսի իսթէեէրէք վաթան ուղրունա բէք չօգ ֆէտաքեարլըգ իթմիշ օլտուղունտան, էհալիին քէնտինի պուլմասը իչին սէտատէթի հալինէ չալըշմագ տէվլէթին պօրճու ուուր։ Իմոի տէվլէթ, էհալիսինի պու թարզ զուլում կիրիֆթար իթմէքլէ էհալինին սէտատէթի հալի զուհուրա կէլէմէզ։ Էկէր Զէրքէսլէր չալըշարագ եաշամագլըղա գարար վիրմէզլէր իսկ, պունլարը տիկէր պիր մահէլլէ կէօնտէրմէք իդթիզա օլաճագ տըր. հիւքիւմէթի Սէնիյէ, մէհալիքին էն զէնկին էեալէթինին սէտատէթի հալինէ էկէր պալթա վուրմագ իսթէմէզ իսկ, թէսալիրի մէզքիւրուն իթթիխազընա գարար վիրմէլի տիր»

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու կիճէ Պէյօղլուտա, Դպրոցասիրաց ընկերութիւն մէնֆաաթընա օրան օեուն բէք կիւզել սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ, հէր քէս մէմնուն օլմուշ, վէ էքսէրի Դաթօլիկ ֆամիլեալարտան օլտուղու հալտէ, միգտարի քիֆայէտէ միւթէպէր ֆամիլեալար թէշրիք էտէ բաղպէթ իթտիքլէրի միսիլլու, մէմնունուն օլաճագ գտատար զէվալթ տախի հազըր պուլունմուշ տուր։

Պիզտէն չօգ զաթլար վէ ֆամիլեալար պուլունմամասը, չատանը թէէսսիւֆ իսէ տէ, տէլիգանլըլարըմըզտա կէօրիւլմէքտէ օլան չէվգ ու զայրէթ պիր սուրէթի մէրզուպէտէ պուլունտուղունտան, միւսթագպէլ իչին թէոէլի պախշ սաբլյա սէղա տըր։

* * *

Օրթաքէյտէ, եէնի պիր Ընթերցասիրաց ընկերութիւն թէշէքքիլ իտիպ, վէ մահը հալին 15ինտէ, եանի կէլէճէք չարշէմպիհ կիճէսի, սաաթ իքի պուչուգտա, Ս. Թարգմանչաց վարժարանընտա, ըէսմի քիւշատը, պիյիւք զիյնէթ իլէ իճրա օլունաճաղընտան, հէր քէսին մալիւմու օլմագ իւզրէ, մա մէմնունիյէ պէեանընա միւսարաաթ իտէրիզ։

. . . Խմբագիր,

Լրագիր Թերթն իւր երէկուան 610 թուով լուր մը հրատարակած է, իբր թէ վեհ. Կաթուղիկոսէն գիր մ'եկած է առ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը հուսիրելու զինքը յէէմիածին քաղաքական այցելութեան մը համար. եւն. եւն.

Ըստ հրամանի Ամեն. Սրբազան Հօր կը փութամ ներկայիս յայտարարել թէ այդպիսի գիր մը ոչ եկած է և ոչ Լրագրին ուղուած վերոյիշեալ լուրը տեղի ունի երբէք։

10 փետրվար 1878

Ի Պատրիարքարանի Հայոց — Դիւանապետ
Կ. Պոլիս — ԹՈՎՄԱՍ

Էկէր պալըգ գավաղա չըգապիմէկէ պաշլար իսէ, մէզքիւր ղազէթա տախի, ութանմագ արանմագ նէ տիմէք օլտուղունու զէրբէճէ էօյրէնէրէք, հէր կիւն պիրէր եալան ույտուրուպ եազարագ, պիր թագըմ, դըրդ քէրրէ եալանընը կէօրմիշտէ, եինէ եալան եուխմագլըգա ալըշմըշ օլան սատէտիկ խաղը ալտաթմագլըգտան վազ կէչէճէք տիր. ֆագաթ, նէ աէ պաբգ գավաղա չըգապիրը. վէ նէ տէ մէզքիւր եալանճը զազէթա եալանճըլըգտան վազ կէչէ՛ր։

Պու տէֆա լՅմիածինտէն կէլէն, նոյեմբեր աեը Արարատընտա, շու էսէֆէնկիզ իլան օգունմուշ տուր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԿԱՐԳԱԼՈՑԾ ԱՐԵՂԱՑԻ

Սեւանու անապատէն փոխադրուելով Ս. Հռիփսիմեայ վանուց միաբան կարգուած Յովակիմ Պագալեանց Օշականցի եւ Աստուածատուր Տէր Սարգսեանց Պարզեանց Հ. Նախիջեւանցի Արեղայք՝ իւրեանց յանձն առած եւ ուխտած Կրօնաւորական կարգի ընդդէմ՝ միանգամայն Քրիստոնէական զգացմանց եւ պարտաւորութեանց հակառակ՝ դրամանենգութեան քրէական յանցանաց մէջ մեղսակից գտնուելով եւ ստուգելով հետազօտութեամբք եւ քննութեամբ Քաղաքական Իշխանութեան, ուստի եւ այսուհետեւ եկեղեցականութեան անունը եւ կոչումը կրելոյ՝ ինչպէս նաեւ ի տաճարի Տեառն Աստուծոյ ծառայելոյ իսպառ անարժան դատուելով, ըստ հրամանի Վեհ. Հայրապետի ամենայն Հայոց՝ այսօր՝ յ30–ն ամսոյս (Նոյեմբերի) բոլորովին լուծուեցան եւ զրկուեցան ի Քահանայական եւ Կրօնաւորական կարգէ եւ աստիճանէ, եւ մերկացուցեալ յեկեղեցական զգեստուց իբրեւ լոկ աշխարհական յանձնուեցան Քաղաքական Իշխանութեան։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Վարչ. Ցընտեսական խորհրդոյ

1. Դնալը կղզիի Ս. Լուսաւորչեանց եկեղեցւոյ թաղային սնտուկին մատակարարութեան հաշուեցոյցն, որ կ'սկսի 1870 հոկտեմբեր 15էն և կը յանգի մինչև 1872 մայիս 28,

2. Պալատու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ նախորդ թաղական խորհրդոյ պաշտօնավարութեան ութամեայ հաշուեցոյցն, որ անցեալ 1877 յունվար 1էն սկսեալ՝ կը յանգի ցվերջ օգոստոս ամսոյ,

Նոյն եկեղեցեաց թաղական խորհրդոյ կողմէ ըստ օրինի Տնտեսական խորհրդոյ ներկայացուած և սոյն հաշուեցոյցերուն յար և նման մէն մի օրինակը յիշեալ թաղական խորհրդոյ յուղարկուելով հրահանգ տրուած է որ եկեղեցեաց բակն կախեն 'ի տես թաղեցւոց։

Հետեւապէս Տնտեսական խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ պատուարժան թաղեցւոց որ իրենց թաղին կամ գիւղն վերաբերեալ հաշուեցոյցին վրայ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն եթէ ունին, թուականէս մինչեւ քսան և մէկ օր պայմանաժամաւ գրաւոր կէրպիւ ներկայացնեն Տնտեսական խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամն լրանալէն ետեւ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

8 փետր. 1878

'Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

Առ ընտրողս Գում-գաբուի Մայր Եկեղեցւոյ.

Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Զրահեան Սարգիս, Յակոբեան Պօղոս և Նշանեան Դաբրիէլ էֆէնտիները հրաժարած ըլլալով, Ամեն. Ս. Հօր հրամանաւ նոցին տեղ ընտրութիւն պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի օր փետր. 12։

Ընտրողական ժողովը ընտրողաց դէրբութեան համար հեռեւեալ եռապատիկ ցանկը պատրաստած է։

1. Երամ էֆէնտի Ճենապեան սարրաֆ
2. Կարապետ « Գրիգոր. պատկերահան
3. Կարապետ « Ֆէրմանեան, ոսկերիչ
4. Մագսուտ « Սարգիսեան, կիւմիւշճի
5. Մկրտիչ « Ուզունեան, սարրաֆ
6. Յարութիւն « Մազլումեան, ոսկերիչ
7. Յովհաննէս « Ալթունեան, գումաշճի
8. Նազարէթ « Խաչերեան փաստաբան
9. Ռուբէն « Թագաւորեան, դերձակ

Սակայն ընտրողք ազատ են սոյն ցանկէն դուրս անձանց ալ քուէ տալու. բաւական է որ ընտրողք օրէնքին տրամադրած կէտերէն զրկուած չըլլան։

Ուստի կը հրաւիրուին ընտրողք յառաջիկայ կիրակի օր իրենց քուէն անձամբ բերելու, կամ նամակաւ մը ներքակեալ ընտրողական ժողովոյ նախագահին ուղղելու, մայր եկեղեցւոյ Սբ. Խաչի կողմը, նամակին ներքեւ բոլորագրութիւնը և տան թիւը նշանակելով։

Քուէարկութիւնը պիտի սկսի ժամը 2ին և քուէհամարի գործողութիւնը պիտի կատարուի ճիշդ ժամը 5ին։

Աւելորդ չէ ըսել որ կասկածելի կամ ծրար ծրար եկած քուէները կը մերժուին։

6 փետր. 1878

Մնամ աղօթարար
Նախագահ
Ընտր. Ժող. Մայր Եկեղեցւոյ
ՍՈՒՔԻԱՍ ՓԱՀԱՆԱՑ

ԱԱՐԱՖԻՅԷ

ԴԱՀԱԹԱ ԲԻԱՁԱՍԸ

Էսկ. Ում. 9 փետր.	ազչմ. գբ.	09	15
Էսկ. Ում. 10 »	սպհ. աչ.	09	21
Էն եիւքսէք		09	21
Էն աշաղը		09	18 1/2
Սաաթ 6		09	18
Իսթիզ. 63 (Մութօն) 6 0/0 ֆ.			44
» 65 (Մութօն) 6 0/0 ֆր.			45
» 1869 (Բինար) 6 0/0			42
» 1872 (Պոնտիւ. Թրէզոր) 9 0/0		14	3/4
» 1873 (Բինար) 6 0/0		40	1/2
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0			30
Բէրօր	փր.	2	1/2
Հէվալէսիզ	փր.	2	1/2
Ագչէ ֆայիզի 0/0			12

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Քրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	3	20
Սօսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	3	
Սթամպոլ Պանգասը	3	5
Սօսիէթէ Օթոման Լ. Ս. գ. ք.	2	10
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք		95
Լավրիօմ (մատէն) գ. ք. ֆր.		59

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՁԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշոն		Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը		109	13
Ֆրանսզգ ալթունու		87	20
Բօլ		88	30
Դրրբմից ալթունու		50	35
Պէեազ մէհիսկէ	ֆարգը	6	32
Մէթալիք	ֆարգը	25	
Պէչմք	ֆարգը	25	
Պագր	ֆարգը	82	
Գարպոն գայմէսի գաբիք		8	50

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՁԱՍԸ

Էն եիւքսէք	297	20
Էն աշաղը	296	20
Սաաթ 6	297	20

Պագրը հիսապը իւլ, 100 ղրշ. չլուգ գայմ, 61 ղուրուշ 10 փր.

ԻԼԱՆԹ

Մաթպախը ամիրէյէ ալընաճագ պէշ եիւզ թօք աշը աստարընը պէ-

հէր թօքու գըրդար տիրհէմ օլմագ իւզրէ, բայիճ ագճէ օն զուրուշ ֆիյ իլէ, թալիպի իւհտէսինտէ օլուպ, իշպու շուպաթը բումինին օն իւչիւնճիւ բաղար իրթէսի կիւնիւ, գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, թէնզիլ իլէ իթա իտէճէքլէրին, եէվմի մէզքիւրէ գատար, խազինէյի խասսա իտարէ մէճլիսինէ կէլմէլէրի։

93 շուպաթ 8 — 1—2

Խազինէյի էվգաֆը հիւմաեունատան մաղութ ագարաթը վագֆիեէտէն Մահմուտ բաշա ճիվարընտա, Մէնկէնէխանէ վէ Աեազմա իսկէլէսի, լաթաղ չէքիսի վէ Գատը գարիեէսի սու պաշըլըգ բուսումու. վէ Շիլէ գազասընա թաղի ավճը գօրուսու, վէ Սուլթան Սէլիմտէ քեարկիր մաղազա, վէ Միմարը Ագէմ վագֆընտան եէնի Գարու մէվլէվիխանէսի ճիվարընտա քեային պասթան, վէ Սուլթան Պաեազիտտէ ախոր, վէ Գաբանը Տագիգ խարիճինտէ քէպապճը տիւքքեանը 294 սէնէսի մարտը իպթիտասընտան իթիպարէն, թալիպլերինէ իճար գըլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն նիհաեէթ շուպաթըն ղաեէթինէ գատար միւթէահիւտլէր՝ յլէ պէրապէր Էվգաֆը հիւմաեուն խազինէյի վարիտաթ իտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Գըսմէթի առքէրիեէ մէհքէմէսի քէթէպէսինտէն Զէհարշէնպէյի Ապտի էֆէնտինին իշպու սէֆէր իւլ ախբարը ալթընճը ճիմաա իրթէսի կիւնիւ վէֆատէ թաշ թէրէլէր ճիվարընտա պիր հէյպէ տերունինտէ մէհքէմէյի մէզքիւրեեէ միւթէֆէրրի էվրագ, վէ պիր ատէտ սիմ տիվիթ, վէ էվրագը նագտիէեի միւշթէմիլ չանթասը գազա էն զայ օլմուշ օլտուղունտան, հէր քիմ պուլտու իսէ, տերունինտէ օլան ագճէ, վէ սիմ տիվիթ քէնտիսինին օլմագ վէ հաթթա 50 լիրա պախշիշ վիրիլմէք իւզրէ, վէ շաեէա էմնիեէթ օլունմատըզը սուրէթտէ չանթա վէ տերունինտէ պուլունան քեաղըտ վէ տէֆթէրլէր հիչ քիմսէնին իչինէ եարամաեաճաղընտան, Շէյխ իւլ Իսլամ գարուսունտա օտալարըն պիրինէ, վէ եախսոտ մաթպաամըզա պըրագմասը վէ մէզքիւր պագչիչի ալմասը։

Էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա, վէ Թալեանճա լիսանլարը պիլիր պիր եաղըճըեա լիւզում օլտուղունտան, իսթէեէնին մաթպաամըզա միւրաճաաթ իյլէմեսի։

ԵԷՆԻՃԷ ՏՈՒԽԱՆԸ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Գարընտաշլար Ավրամ–սղու նամընտա օլտուղու հալտէ, պու տէֆա եէնի պիր ֆապրիգա տահա քիւչատ օլունմուշ օլուպ, մէզքիւր ֆապրիգատա ալէա վէ գօգուլու եէնիճէ թիւթիւնլէրի պուլունտուգտան պաշգա 'հէր նէվի սիկարալար տախի պուլունարագ, քեաֆֆէյի միւշթէրիլէրին մէճմունիյէթինէ սայ օլունաճագ տըր։

Մէզքիւր ֆապրիգա, Իսթանպոլտա, եէնի ճամիի չէրիֆինէն սաաթը գարշըսընտաքի գարուսունտան եօգարու տօղրու պաշլաեան եէնի ճամի ճատէսի նամ ճատատէտ վաղը պէյլիք էճզախանէսի գարշըսընտա 24 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ մահէլլ տիր։ 13

ՍԱՀԻՊ ԼԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթաս Բէնչէմպիհ–բաղարընտա
Ն. 41 Իբսի խանընտա